

TÜRKİYE'DE SPOR HİZMETLERİNİN YERELLEŞMESİNE İLİŞKİN BELEDİYE BAŞKANLARININ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Ahmet ATALAY¹, A. Serdar YÜCEL², Hakan Murat KORKMAZ³

¹Ardahan Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Ardahan, ²Fırat Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Elazığ, ³Güven Grup A.Ş., İstanbul

Geliş Tarihi: 14.11.2016
Kabul Tarihi: 22.03.2016

Öz: Hızla değişen ve gelişen dünya düzeni içerisinde sporun yeri ve önemi artmış, sporun kitlelere ulaştırılması daha da önem kazanmıştır. Bu anlamda sporun yaygınlaştırılması, bireylerin spora aktif katılımlarının sağlanması ve tüm halkın spor aktiviteleri ve organizasyonlara yönlendirilmesinde yerel yönetimlerin aktif konuma getirilmeleri gereklilik arz etmektedir. Son dönemde spor hizmetlerinde ortaya çıkan yerelleşme eğilimine bağlı olarak yerel yönetimlere yönelik belediye başkanlarının görüşlerinin ortaya konulması çalışmanın temel amacını oluşturmaktadır. Bu araştırma çerçevesinde farklı türden belediyelerde görev yapan belediye başkanlarına bir anket uygulanmıştır. Çalışmada 23 sorudan oluşan 5'li likert ölçek kullanılmıştır. Buradan elde edilen bulgular SPSS 18 istatistik programı ile güvenilirlik testine tabi tutulmuş ve 0,920 Alpha katsayısı elde edilmiştir. Analiz kapsamında, güvenilirlik analizi, frekans tabloları, betimleyici istatistikler, faktör analizi ve Man Whitney U, Kolmogorov Smirnov ve Kruskal Wallis analizlerinden faydalanılmıştır. Çalışma sonunda, Katılımcıların yaş, eğitim, hizmet süresi ve belediye türü değişkenlerine göre Türkiye'de spor hizmetlerinin yerleştirilmesi konusuna dair görüşlerinin farklı alt boyutlar da farklılıklar gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Spor hizmetleri, belediye, yerel yönetim, organizasyon

Abstract: The role and importance of sports have increased within the fast-changing and developing world, and bringing sports to large masses have become more important. In this sense, there is a need for local authorities to be brought to active position in dissemination of sports, ensuring the individuals' active participation in sports and directing the whole society to sports activities and organizations. Depending on the localization tendency that appears in sports services in recent years, the main purpose of the study is to find out the opinions of mayors regarding local authorities. Within the framework of this research, a questionnaire was applied to mayors working in different types of municipalities. In the study, a 5 Likert scale consisting of 23 questions was used. Findings obtained were subjected to reliability test with SPSS 18 statistics program and Alpha coefficient was found 0.920. Reliability analysis, frequency tables, descriptive statistics, factor analysis and Man Whitney U, Kolmogorov Smirnov and Kruskal Wallis analyses were used. As a result of the study, it has been concluded that the opinions of the participants regarding the localization of sports services in Turkey vary in different sub-dimensions by the age, education, period of service and type of municipality.

Key Words: Sports services, municipality, local authority, organization

GİRİŞ

Sanayi toplumundan bilgi toplumuna doğru yaşanan süreçte devlet kavramı merkezli tartışmalar ve gelişmeler, yönetim anlayışlarını, yapılanmalarını, bu alanda oluşmuş ilke ve kurumlaşmaları, yönetim yapısını oluşturan örgütlerini, kanununu ve ilişkilerini önemli ölçüde ve kökten bir şekilde etkilemektedir (Görmez ve Örkmen, 2009). Bu süreçte önemi ve işlerliği artan yerel yönetim birimleri hizmet yelpazelerini genişleterek halkın ihtiyaçlarına cevap vermeye çalışmaktadır. Reilly (2007)'ye göre, yerel yönetimlerin halk tarafından ulaşılabilir olması ve kendilerine yakın olmaları itibari ile daha fazla sorumluluk sahibi olduklarına dikkat çekmektedir.

Yerel yönetimler, belli bir coğrafi alanda yaşayan yerel topluluğun ortak ihtiyaçlarını karşılamak üzere karar organları yerel halkça seçilen, yasalarca belirlenmiş görev ve yetkilere sahip, özel geliri, bütçesi ve personeli olan kamu tüzel kişisidir (Ulusoy ve Akdemir, 2012). İyi bir yerel yönetim salt hizmet sunmayı değil, demokratik katılımı, sivil diyalogu, yerel gelişimi ve kaliteli yaşamı sağlar (Shah ve Shah, 2006).

Kaliteli ve nitelikli bir yaşamın sağlanması ve ortaya çıkmasındaki belirleyici unsurlardan birisi de spordur. Sporun yerel yönetim birimlerinden olan belediyeler tarafından sunulması, belediyelerin geniş hizmet yelpazeleri içerisinde yer almaktadır. Zira temel insani ihtiyaçlardan birisi olan sporun belediyeler tarafından sunulması birçok avantaj sağlamaktadır. Yücel ve ark, (2012)'ye göre, gelişen ve değişen insan ihtiyaçlarının yerel ölçekteki kurumlar vasıtası ile karşılanmasının hem zaman hem de maliyet açısından elverişli olacağını ifade etmektedir. Ayrıca halk ile belediyeler arasında iletişimin ve güven duygusunun artırılması ve geliştirilmesinde de spor hizmetlerinin belediyeler tarafından sunulması önemlidir. Yüzgenç, (2010)'a göre, halk açısından belediye ile ilişkisinde spor hizmetlerinin çok önemli bir yer tuttuğunu belirtirken, spor hizmetlerinin etkin bir şekilde kullanılmasının halk ve belediye arasındaki ilişkiyi kuvvetlendirdiğinin ve halkın kamu hizmetlerine olan güven duygusunu artıracığının altını çizmektedir.

Ateş, (2011)'e göre de mahalli ve müşterek nitelik taşıyan spor hizmetleri, belediyeler ve

diğer yerel yönetim birimlerinin gücüyle halka ulaşması halinde etkisini daha çabuk göstereceğini ifade etmektedir.

Belediyeler halkın spor ihtiyacını karşılamada önemli sorumluluklar üstlenmiş, anayasada belirtilen devlet kavramı ile belediyelere anayasal bir sorumluluk verilmiştir. Sporun halka ulaştırılmasında önemli görevler üstlenen yerel yönetimlerin üzerine düşen görevleri etkin bir şekilde yerine getirebilmesi için belediyelerin spor yapılanmalarının işlerliği büyük önem taşımaktadır (Arslan ve ark., 2011).

Türkiye Cumhuriyeti Anayasa'sında sporun desteklenmesi, geliştirilmesi ve kitlelerin spora sevgi yer almaktadır. Kamu yönetimi içerisinde yer alan yerel yönetimler ve dolayısı ile belediyeler bu anayasal görevi yerine getirmekle yükümlüdürler. 2005 yılında resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 5393 sayılı belediye kanunu bu anayasal görevin temelini teşkil etmektedir.

Fiziksel, sosyal ve psikolojik gelişimin asli unsurlarından olan ve aynı zamanda anayasal bir görev olan spor belediye kanununda yerini almıştır. 5393 sayılı kanunun görev, yetki ve sorumluluklar başlığı altındaki 14. Maddede spor şu şekilde yer almıştır (Resmi gazete, 2005):

Belediye, mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla;

a) İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafi ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık; zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans; şehir içi trafik; defin ve mezarlıklar; ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor; sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır.

b) Gerektiğinde, sporu teşvik etmek amacıyla gençlere spor malzemesi verir, amatör spor kulüplerine ayni ve nakdi yardım yapar ve gerekli desteği sağlar, her türlü amatör spor karşılaşmaları düzenler, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan öğrencilere, sporculara, teknik yöneticilere ve antrenörlere belediye meclisi kararıyla ödül verebilir (Resmi gazete, 2005).

Gerek sosyal hizmet kapsamında gerekse de anayasal bir görev anlayışı ile belediyeler halkın spora ilişkin beklenti, istek ve ihtiyaçlarının karşılanmasında yerel ölçekte sorumlu idari birimler olarak öne çıkmaktadır. Dolayısı ile halkın anayasal haklarından biri olan spordan en yüksek faydanın sağlanması ve beklentilerin karşılanması gerekmektedir. Bu bağlamda belediyeler hizmet anlayışları gereği ve anayasal sorumlulukları kapsamında spora ilişkin hizmet anlayış ve kalitelerini de geliştirmelidir. Ayrıca spor hizmetlerinin sunumuna talip olarak bu hizmetlerin yerelleşmesi ile elde edilecek faydalar noktasında da istekli davranmak durumundadırlar. Bu bağlamda çalışmanın amacı son dönemde spor hizmetlerinde ortaya çıkan yerelleşme eğilimi üzerinde durarak bu konuda belediye başkanlarının görüşlerini ortaya koymaktır.

MATERYAL VE METOT

Bu araştırma spor hizmetlerinde ortaya çıkan yerelleşme eğilimine bağlı olarak yerel yönetimlere yönelik belediye başkanlarının görüşlerinin ortaya koyulması amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma çerçevesinde farklı türden belediyelerde görev yapan belediye başkanlarına bir ölçek uygulanmıştır. Uygulanan ölçek 23 sorudan oluşan 5’li likert ölçektir. Kullanılan ölçme aracının ilk bölümü katılımcılara ilişkin demografik özellikler içeren sorulardan, ikinci bölümü ise yerel yönetimlere yönelik belediye başkanlarının görüşlerinin belirlenmesine yönelik 5’li likert ölçekli sorulardan oluşmaktadır. Elde edilen veriler SPSS 18 istatistik programı ile güvenilirlik testine tabi tutulmuş ve 0,920 Cronbach Alpha kat sayısı elde edilmiştir.

Değişkenlere ilişkin yapılan analizlerde verilere ilk önce faktör analizi uygulanmıştır. Sorular gruplanarak yapılan faktör analizi sonucu detaylı olarak analizlerin ileriki bölümlerinde incelenmiştir.

Verilerin Analizi

Uygulama sonucu elde edilen veri seti PASW Statistic 18 (SPSS-Statistical Package for Social Sciences) paket programında analiz edilmiştir. Analiz kapsamında, güvenilirlik analizi, frekans tabloları, betimleyici istatistikler, faktör analizi ve Man Whitney U, Kolmogorov Smirnov ve Kruskal Wallis analizlerinden faydalanılmıştır.

BULGULAR

Tablo 1. Ölçeğe ilişkin güvenilirlik analizi

Cronbach's Alpha	Madde Sayısı
,920	23

Güvenirlik analizi sonuçlarına bakıldığında analize dâhil edilen 23 maddenin çok yüksek güven düzeyinde olduğu bulunmuştur.

Demografik İstatistikler

Katılımcılara ait demografik istatistikler incelendiğinde;

- %46’sı 41-50, %54’ü ise 51 yaş üzerindedir.
- Tamamının erkek olduğu belirlenmiştir.
- %32’si Ön lisans, %66’sı Lisans mezunudur.
- %51’i 4-6 yıldır, %34’ü 7-10 yıldır, %15’i 10 yıl üstünde hizmet etmektedir.
- %10’u büyükşehir belediyesi, %90’ı belediyelerde çalışmaktadır.

Tablo 2. Katılımcılara ilişkin demografik istatistikler

Değişkenler		Frekans	%
Yaş	41-50	19	46%
	51+	22	54%
Cinsiyet	Bay	41	100%
Eğitim durumu	Önlisans	13	32%
	Lisans	28	66%
Hizmet Süreniz	4-6 Yıl	21	51%
	7-10 Yıl	14	34%
	10 Yıl ve üzeri	6	15%
Görev yaptığınız belediye	Büyükşehir belediyesi	4	10%
	Belediye	37	90%

Faktör Analizi

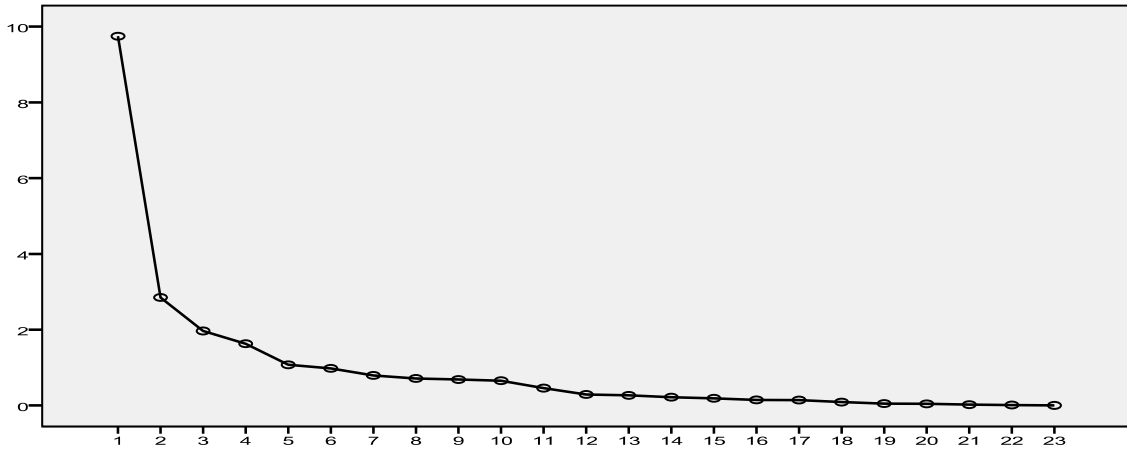
Katılımcıların verdikleri cevaplar değerlendirilerek faktör analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda aşağıdaki faktörler elde edilmiştir.

Yerel yönetimler ile ilgili olarak sorulan toplam 23 madde faktör analizi sonrasında kalan 3 faktörel alt boyuta yüklenmiştir

1. Yerel yönetimler sporun gelişimi için gelir ve destek sağlamalıdır.
2. Yerel yönetimler sporun gelişimi için etkinlikler düzenlemelidir.
3. Özel spor çalışma grupları oluşturulmalıdır.

Tablo 3. Ölçeğe ilişkin faktör yükleri (rotated component matrix analizi)

	Bileşen		
	1	2	3
Yerel yönetimler sporun gelişimi için gelir ve destek sağlamalıdır	,854		
Yerel yönetimler sporun gelişimi için gelir ve destek sağlamalıdır	,761		
Yerel yönetimler sporun gelişimi için gelir ve destek sağlamalıdır	,707		
Yerel yönetimler sporun gelişimi için gelir ve destek sağlamalıdır	,701		
Yerel yönetimler sporun gelişimi için gelir ve destek sağlamalıdır	,695		
Yerel yönetimler sporun gelişimi için gelir ve destek sağlamalıdır	,681		
Yerel yönetimler sporun gelişimi için gelir ve destek sağlamalıdır	,597		
Yerel yönetimler sporun gelişimi için gelir ve destek sağlamalıdır	,350		
Yerel yönetimler sporun gelişimi için etkinlikler düzenlemelidir		,838	
Yerel yönetimler sporun gelişimi için etkinlikler düzenlemelidir		,826	
Yerel yönetimler sporun gelişimi için etkinlikler düzenlemelidir		,799	
Yerel yönetimler sporun gelişimi için etkinlikler düzenlemelidir		,787	
Yerel yönetimler sporun gelişimi için etkinlikler düzenlemelidir		,780	
Yerel yönetimler sporun gelişimi için etkinlikler düzenlemelidir		,653	
Yerel yönetimler sporun gelişimi için etkinlikler düzenlemelidir		,635	
Yerel yönetimler sporun gelişimi için etkinlikler düzenlemelidir		,405	
Özel spor çalışma grupları oluşturulmalıdır			,849
Özel spor çalışma grupları oluşturulmalıdır			,846
Özel spor çalışma grupları oluşturulmalıdır			,741
Özel spor çalışma grupları oluşturulmalıdır			,687
Özel spor çalışma grupları oluşturulmalıdır			,664
Özel spor çalışma grupları oluşturulmalıdır			,619
Özel spor çalışma grupları oluşturulmalıdır			,552

Şekil 1. Scree Plot grafiği

Tablo 4. Bileşen dönüşümlü matris

Bileşen	1	2	3
1	,632	,609	,480
2	-,187	-,481	,857
3	-,752	,631	,190

Yerel yönetimler faktörleri analizler

H1: Yerel yönetimler ölçekleri yaşa göre farklılaşmaktadır.

Yaşa göre yerel yönetimler faktörleri ölçeklerine bakıldığında, bütün significance değerlerinin eşik değer olan 0,05’ten ufak olduğu görülmektedir. Buna göre,

- Yerel yönetimler sporun gelişimi için gelir ve destek sağlamalıdır görüşü yaşa göre farklılık göstermektedir.
 - Yerel yönetimler sporun gelişimi için etkinlikler düzenlemelidir görüşü yaşa göre farklılık göstermektedir.
 - Özel spor çalışma grupları oluşturulmalıdır görüşü yaşa göre farklılık göstermektedir.
- Yaş gruplarındaki ayrışma 1. Grup olan; 31-40 yaş grubundan diğer gruplara doğrudur. Bu yaş grubu 41-50 ve 51+ yaş grubundan ayrılmaktadır. 31-40 yaş grubu diğer yaş gruplarından daha düşük ortalamaya sahiptir.

Tablo 5. Yaş değişkenine göre ölçek alt boyutlarının Wilcoxon Rank-Sum Testi

Yaş	N	Sıra Ort.	Sıra Toplamı	
Yerel yönetimler sporun gelişimi için gelir ve destek sağlamalıdır.	41-50	19	17,03	323,50
	51+	22	24,43	537,50
	Toplam	41		
Yerel yönetimler sporun gelişimi için etkinlikler düzenlemelidir.	41-50	19	19,50	370,50
	51+	22	22,30	490,50
	Toplam	41		
Özel spor çalışma grupları oluşturulmalıdır.	41-50	19	23,03	437,50
	51+	22	19,25	423,50
	Toplam	41		

Tablo 6. Yaş değişkenine göre ölçek alt boyutlarının Mann-Whitney U testi

	Yerel yönetimler sporun gelişimi için gelir ve destek sağlamalıdır.	Yerel yönetimler sporun gelişimi için etkinlikler düzenlemelidir.	Özel çalışma grupları oluşturulmalıdır.
Mann-Whitney U	133,500	180,500	170,500
Wilcoxon W	323,500	370,500	423,500
Z	-1,975	-,745	-1,007
Asymp. Sig. (2-tailed)	,048	,045	,031

H2: Yerel yönetimler ölçekleri eğitime göre farklılaşmaktadır.

Eğitime göre yerel yönetimler faktörleri ölçeklerine bakıldığında, 1. Madde hariç bütün significance değerlerinin eşik değer olan 0,05’ten ufak olduğu görülmektedir. Buna göre,

- Yerel yönetimler sporun gelişimi için gelir ve destek sağlamalıdır görüşü eğitime göre farklılık göstermemektedir.

- Yerel yönetimler sporun gelişimi için etkinlikler düzenlemelidir görüşü eğitime göre farklılık göstermektedir.
 - Özel spor çalışma grupları oluşturulmalıdır görüşü eğitime göre farklılık göstermektedir.
- Lisans ve ön lisans grupları diğer gruplardan ayrılmaktadır. Bu gruplar diğer gruplara göre daha yüksek ortalamaya sahiptirler.

Tablo7. Eğitim durumu değişkenine göre ölçek alt boyutlarının Wilcoxon Rank-Sum Testi

Eğitim durumu		N	Sıra Toplamı
Yerel yönetimler sporun gelişimi için gelir ve destek sağlamalıdır.	Önlisans	13	20,62
	Lisans	28	21,18
	Toplam	41	
Yerel yönetimler sporun gelişimi için etkinlikler düzenlemelidir.	Önlisans	13	20,46
	Lisans	28	21,25
	Toplam	41	
Özel çalışma grupları oluşturulmalıdır.	Önlisans	13	25,23
	Lisans	28	19,04
	Toplam	41	

Tablo 8. Eğitim durumu değişkenine göre ölçek alt boyutlarının Mann-Whitney U testi

	Yerel yönetimler sporun gelişimi için gelir ve destek sağlamalıdır.	Yerel yönetimler sporun gelişimi için etkinlikler düzenlemelidir.	Özel çalışma grupları oluşturulmalıdır.
Chi-square	,020	,038	2,376
Df	1	1	1
Asymp.Sig.	,889	,044	,012

H3: Yerel yönetimler ölçekleri hizmet süresine göre farklılaşmaktadır.

Hizmet süresine göre yerel yönetimler faktörleri ölçeklerine bakıldığında, 3. madde hariç bütün significance değerlerinin eşik değer olan 0,05'ten ufak olduğu görülmektedir. Buna göre,

- Yerel yönetimler sporun gelişimi için gelir ve destek sağlamalıdır görüşü hizmet süresine göre farklılık göstermektedir.
- Yerel yönetimler sporun gelişimi için etkinlikler düzenlemelidir görüşü hizmet süresine göre farklılık göstermektedir.

- Özel spor çalışma grupları oluşturulmalıdır görüşü hizmet süresine göre farklılık göstermemektedir.

4-6 yıldır ve 10 yılın üzerinde hizmet vermekte olanlar diğerlerine göre ayrılmaktadır. Bu gruplar diğerlerinden daha yüksek ortalamaya sahiptirler.

Tablo 9. Hizmet süresi değişkenine göre ölçek alt boyutlarına ilişkin frekans dağılımı

	Hizmet süreniz	N
Yerel yönetimler sporun gelişimi için gelir ve destek sağlamalıdır.	4-6 yıl	21
	10 yıl ve üzeri	6
	Toplam	27
Yerel yönetimler sporun gelişimi için etkinlikler düzenlemelidir.	4-6 yıl	21
	10 yıl ve üzeri	6
	Toplam	27
Özel çalışma grupları oluşturulmalıdır.	4-6 yıl	21
	10 yıl ve üzeri	6
	Toplam	27

Tablo 10. Hizmet süresi değişkenine göre ölçek alt boyutlarına ilişkin Kolmogorov Smirnov Z testi

	Yerel yönetimler sporun gelişimi için gelir ve destek sağlamalıdır.	Yerel yönetimler sporun gelişimi için etkinlikler düzenlemelidir.	Özel çalışma grupları oluşturulmalıdır.
Kolmogorov-Smirnov Z	1,234	,566	,926
Asymp. Sig. (2-tailed)	,009	,006	,358

H4: Yerel yönetimler ölçekleri belediye tipine göre farklılaşmaktadır.

Belediye tipine göre yerel yönetimler faktörleri ölçeklerine bakıldığında, 3. madde hariç bütün significiance değerlerinin eşik değer olan 0,05’ten ufak olduğu görülmektedir. Buna göre,

- Yerel yönetimler sporun gelişimi için gelir ve destek sağlamalıdır görüşü belediye tipine göre farklılık göstermektedir.
- Yerel yönetimler sporun gelişimi için etkinlikler düzenlemelidir görüşü belediye tipine göre farklılık göstermektedir.

- Özel spor çalışma grupları oluşturulmalıdır görüşü belediye tipine göre farklılık göstermemektedir.

Büyükşehir belediye başkanları belde belediye başkanlarına göre daha yüksek ortalamaya sahiptirler. Bu yönüyle büyükşehir belediye başkanları diğerlerinden ayrılmaktadır.

Tablo 11. Belediye türü değişkenine göre ölçek alt boyutlarının Wilcoxon Rank-Sum Testi

Görev Yaptığınız Belediye		N	Sıra Ort.	Sıra Toplamı
Yerel yönetimler sporun gelişimi için gelir ve destek sağlamalıdır.	Büyükşehir belediyesi	4	33,13	132,50
	Belediye	37	19,69	728,50
	Toplam	41		
Yerel yönetimler sporun gelişimi için etkinlikler düzenlemelidir.	Büyükşehir belediyesi	4	22,88	91,50
	Belediye	37	20,80	769,50
	Toplam	41		
Özel spor çalışma grupları oluşturulmalıdır.	Büyükşehir belediyesi	4	20,13	80,50
	Belediye	37	21,09	780,50
	Toplam	41		

Tablo 12. Belediye türü durumu değişkenine göre ölçek alt boyutlarının Mann-Whitney U testi

	Yerel yönetimler sporun gelişimi için gelir ve destek sağlamalıdır.	Yerel yönetimler sporun gelişimi için etkinlikler düzenlemelidir.	Özel çalışma grupları oluşturulmalıdır.
Mann-Whitney U	25,500	66,500	70,500
Wilcoxon W	728,500	769,500	80,500
Z	-2,132	-,330	-,154
Asymp. Sig. (2-tailed)	,033	,042	,878

TARTIŞMA VE SONUÇ

Ölçeğe ilişkin olarak “Yerel yönetimler sporun gelişimi için gelir ve destek sağlamalıdır” faktörü alt boyutu değerlendirildiğinde belediye başkanlarının yaş, hizmet süresi ve belediye tipi değişkenleri açısından anlamlı bir farklılık ortaya çıkmakla birlikte eğitim değişkeni açısından herhangi bir farklılık tespit edilmemiştir. Yaş gruplarındaki ayrışma 1. grup olan; 31-40 yaş grubundan diğer gruplara doğrudur. Bu yaş grubu 41-50 ve 51+ yaş grubundan ayrılmaktadır. 31-40 yaş grubu diğer yaş gruplarından daha düşük ortalamaya sahiptir. Belediye başkanlarının hizmet süresi grupları incelendiğinde 4-6 yıldır ve 10 yılın üzerinde hizmet vermekte olanlar diğerlerine göre ayrılmaktadır. Bu gruplar diğerlerin-

den daha yüksek ortalamaya sahiptir. Büyükşehir belediye başkanları belediye başkanlarına göre daha yüksek ortalamaya sahiptirler. Bu yönüyle büyükşehir belediye başkanları diğerlerinden ayrılmaktadır.

41-50 ve 51 ve üzeri grubunda yer alan belediye başkanlarının gerek tecrübesi gerekse de beklenti ve ihtiyaçlar noktasındaki deneyimlerinin bu ayrışmada belirleyici olduğu söylenebilir. Uzun süre başkanlık yapmanın getirmiş olduğu tecrübe ve deneyimin eksiklerin görülmesi ve desteklerin sağlanması noktasında önemli bir unsur olduğu ifade edilebilir. Büyükşehir belediye başkanlarının kapsamlı ve daha kurumsal şekilde işlemesi ve ilçe belediyelerinin iş yükünü hafifletmesinin etkili olduğu şeklinde yorumlanabilir.

2005 yılında kabul edilen 5393 sayılı belediye kanununda belediyelerin spora ilişkin görevleri açık ve net bir şekilde ifade edilmiş, devletin anayasal görevlerinden olan sporun belediyeler bünyesindeki yasal çerçevesi çizilmiştir. İlgili kanunun 14. madde a ve b bentlerinde belediyelerin spora sporcuya ve spor kulüplerine destek vereceği ifade edilmiştir.

Yerel yönetimler sporun gelişimi için gelir ve destek sağlaması gerektiği faktörü alt boyutu değerlendirildiğinde daha fazla bireye sporun ulaştırılması adına bu gelir ve desteklerin artırılması gerektiği ifade edilebilir. Özellikle sporun tabana yayılmasında ve kitle sporunun yaygınlaşmasında önemli bir işleve sahip olan spor kulüplerinin belediyeler tarafından desteklenmesi ve belediye bütçelerinden kaynak tahsis edilmesi gerektiği söylenebilir. Bununla ilgili olarak Erkiner (2011), belediyelerin amatör spor faaliyetlerini ve spor kulüplerini desteklemekle sorumlu olduklarına dikkat çekmektedir.

Doğu ve ark. (2002), gelişmiş ülkelerdeki belediyelerin daha sağlıklı bir toplum ve daha güzel bir şehre sahip olmak için mümkün olduğunca çok kişiye spor yaptırma hedefinde olduğunu belirtirken, belediyelerin halka spor yapacakları alanlar sağlayıp bu alanları işleterek çeşitli spor kursları ve turnuvalar düzenleyerek hizmet ettiklerini ifade etmişlerdir.

Her yaşta insanın spor yapmasını sağlayacak bir anlayışın yerel idare birimlerince oluşturulması ve bu yönde uygulamaların gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Bunun için ise yerel yönetimlerin ve özellikle belediyelerin spora, sporcuya ve spor kulüplerine gerektiği gibi destek vermesinin ve gelir kalemleri oluşturmasının elzem olduğu söylenebilir. Aydın (2009)'ın yapmış olduğu çalışmada araştırmaya katılan belediyelerin % 76'sı spor kulüplerine malzeme ve araç gereç yardımıyla bulduklarını ifade etmişlerdir, ancak Güngörmüş ve Yılmaz (2007)'in yapmış olduğu çalışmada katılımcıların % 90'ı spora ayrılan bütçenin yetersiz olduğunu belirtmiştir. Ayrıca Çoban ve Devocioğlu (2006)'nın yapmış olduğu çalışmada da belediye başkanlarının % 61'i belediyelerin spor hizmetlerine ayırdıkları kaynakların yetersiz olduğuna dikkat çekmiştir. Sadece spor kulüplerine araç gereç ve malzeme desteği sağlamanın problemi çözmediği aşikardır. Günümüzde belediyelerin destek sağlama nokta-

sında yeterli oldukları da söylenemez. Bu bağlamda desteklerin ve gelirlerin yetersiz olması ile ilgili tartışmalar süregelmeyle birlikte belediyelerin bağımsız gelir kalemleri ve destekler sağlamadığı sürece de bu tartışmaların devam edeceği de söylenebilir.

“Yerel yönetimler sporun gelişimi için etkinlikler düzenlemelidir” faktörü alt boyutu değerlendirildiğinde belediye başkanlarının yaş, eğitim, hizmet süresi ve belediye tipi değişkenleri açısından anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Yaş gruplarındaki ayrışma 1. grup olan; 31-40 yaş grubundan diğer gruplara doğrudur. Bu yaş grubu 41-50 ve 51+ yaş grubundan ayrılmaktadır. 31-40 yaş grubu diğer yaş gruplarından daha düşük ortalamaya sahiptir. Belediye başkanlarının eğitim değişkenleri incelendiğinde lisans ve ön lisans grupları ayrılmaktadır. Bu gruplar diğer gruplara göre daha yüksek ortalamaya sahiptirler. Belediye başkanlarının hizmet süresi grupları incelendiğinde 4-6 yıldır ve 10 yılın üzerinde hizmet vermekte olanlar diğerlerine göre ayrılmaktadır. Bu gruplar diğerlerinden daha yüksek ortalamaya sahiptir. Büyükşehir belediye başkanları belediye başkanlarına göre daha yüksek ortalamaya sahiptirler. Bu yönüyle büyükşehir belediye başkanları diğerlerinden ayrılmaktadır.

Sportif etkinliklerin geniş bir yelpazede organize edilmesi ve çeşitli faaliyet, müsabaka ve etkinliklerin düzenlenmesi her defasında daha fazla insanın sporun faydalarından yararlanmasına imkan sağlayacaktır. Belediyelerin farklı zaman dilimlerinde sportif etkinlikler düzenlemesi, halkın her kesimine ulaşması çabası anlamına gelir ki, bu durum farklı sosyal tabakalardan gelen insanların ortak paydalarda buluşmasına zemin hazırlayacaktır.

Çocuk, yetişkin, yaşlı ve kadınların bu etkinlikler sayesinde sosyal iletişim ve etkileşimleri de artacaktır. Özellikle iş hayatı ve sosyal yaşamdan soyutlanan kadınların, belediyelerin düzenleyeceği sportif etkinlikler sayesinde toplumsal yaşama dahil olmaları ve sosyal iletişimlerinin gelişmesi öngörülebilir. Örneğin Guthold ve ark. (2008)'nin 51 ülkede gerçekleştirdikleri çalışmada Türk kadınlarının erkeklerden daha hareketsiz oldukları ortaya çıkmıştır. Bilimsel olarak ortaya konulan bu durumun belediyeler tarafından dikkate alınması ve bu bağlamda sportif

uygulamalar geliştirmesi ve toplumdaki spesifik gruplara ulaşarak sosyal misyonlarını ve anayasal görevlerini yerine getirmeleri gerektiği söylenebilir.

Atalay (2010)’ın yapmış olduğu çalışmada araştırmaya katılan il ve ilçe belediye başkanlarının büyük bir çoğunluğu belediyelerin çeşitli sportif etkinlik ve müsabakalar düzenlemesi gerektiğini beyan etmiştir. Zira halkın spora olan ilgi, alaka ve yatkınlıklarının bu faaliyetler aracılığı ile gelişeceğini söylemek yanlış olmayacak, daha fazla insanın bu etkinliklere katılımı ile spordan beklenen faydanın etkisi de günbegün artacaktır. Karahüseyinoğlu ve ark. (2003) halkın spora ilgisinin sportif faaliyet ve organizasyonlarının artması ile paralel bir şekilde gelişeceğini altını çizerken, Yaman vd. (2004)’de sporun yaygınlaştırılması amacı ile her yaşta insanın spora teşvik edilmesi gerektiğine işaret etmektedir. Karataş ve ark. (2011)’nin Malatya ilinde gerçekleştirdikleri bir çalışmada sporun yaygınlaştırılmasında en önemli unsur olan spor tesislerinin nicelik bakımından beklentilere karşılık verecek düzeyde olmadığı, doğru stratejiler belirlenerek planlı bir şekilde kamu kurum ve kuruluşlarınca çeşitlendirilip artırılması gerektiği ifade edilmektedir. Yine bu çalışmada bireylerin sporda izleyici olmaktan çıkarılıp, aktif katılımcılar haline getirilmesi, her spor branşına ve yaş grubuna göre spor aktiviteleri ve organizasyonları ile spora yönlendirilmeye çalışılmasının, beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin topluma yaygınlaştırılmasında önem arz ettiği vurgulanmaktadır. Bu konuda yerel yönetimlerin kilit konumda olduğu söylenebilir.

Belediyelerin sportif faaliyet ve etkinlikler düzenleme noktasındaki misyonları, sporun kitlelere yayılması açısından oldukça önemlidir. Zira bu faaliyet ve etkinliklerin yasal çerçevesini belirlemek amacı ile il ve ilçe belediyeleri yönetmelikler yayımlayarak bu yönetmelikler içerisinde spora yer vermişlerdir.

Örneğin bir ilçe belediyesi olan Nazilli Belediyesi tarafında 5393 sayılı Belediye Kanunu hükümlerine istinaden hazırlanan Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü Görev ve Çalışma Yönetmeliğinde spora ilişkin şu ifadeler yer vermiştir (Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, www.nazilli.bel.tr, 21.08.2014):

“Sportif faaliyetlerde bulunmak, spor okulları ve kurslar açmak, bölgede bulunan spor ku-

lüpleri ile dayanışma içinde halkın spor faaliyetlerine katılımını sağlamak, gençler için sportif etkinlikler, yarışmalar ve turnuvalar düzenlemek”.

Alanya Belediyesi, bünyesinde Spor Şube Müdürlüğü oluşturarak misyonunu şu şekilde ifade etmiştir: “Müdürlüğümüz, şehrimizin spor yapma anlamında 7’ den 70’ e her kesimi spora teşvik etmeyi, sporun tanıtım yönü ve iletişimden hareketle spor turizminin yapılmasına vesile olmayı amaçlar; sosyal yapımızda ve çocuklarımızın spor yapmasına imkân sağlamak için çalışmalar yapar ve denetler” (Alanya Belediyesi, Spor Müdürlüğü, www.alanya.bel.tr, 27.08.2014).

Antalya Büyükşehir Belediyesi bünyesinde oluşturulan Spor Hizmetleri Şube müdürlüğü ise “Kent halkının hareketli yaşam tarzını artırmak ve katkı koymak amacıyla yaz ve kış aylarında değişik dallarda spor okulları açmak, kurslar düzenlemek, kentimizdeki diğer sportif faaliyetlere destek olmak, kentimizde yeni spor alanları açılmasına ve faal olarak işlemesine katkı koymak, Halka açık spor turnuvaları ve sportif faaliyetler düzenlemek, gerçekleştirmek”, olarak belirlediği misyonu çerçevesinde çalışmalarını yürüttüğünü ifade edebiliriz (Antalya Büyükşehir Belediyesi, <http://antalya.bel.tr>, 27.08.2014).

Diyarbakır “Büyükşehir Belediyesi ise spora ilişkin görev ve sorumluluklarını Spor Şube Müdürlüğü bünyesinde şu şekilde ifade etmiştir: “Çocuk, kadın, engelli ve gençlere yönelik düzenlenen sportif ve sosyal faaliyetlerle bireylerin ruhsal ve fiziksel gelişimlerine ve sosyalleşmelerine katkı sağlamak amaçlanmıştır. Sportif faaliyetleri zenginleştirmek amacıyla açmış olduğumuz spor merkezlerimizde çalışmalar program dahilinde ve eğitmenler tarafından gerçekleştirilerek halk sağlığının korunmasına katkıda bulunmaktadır” (Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi, www.diyarbakir-bld.gov.tr, 27.08.2014).

Sportif faaliyet ve etkinlikler düzenlemek ve halkın katılımını artırmak belediyeler açısından hem bir sosyal misyon hem de anayasal bir görev olarak yer almaktadır. Belediyeler tarafından sportif etkinlikler ve faaliyetler düzenlenmesi spordan beklenen faydanın artması ve farklı sosyal tabakalardan gelen bireylerin bir araya gelmesine imkan sağlayacaktır. Bu bağlamda sporun

gelişimi ve kitlesel katılımların artması adına belediyeler farklı zaman dilimlerinde toplumun her kesimine hitap edecek niteliklerde sportif etkinlikler ve faaliyetler düzenlemelidirler.

“Sporun gelişimi için yerel yönetimler tarafından özel çalışma grupları oluşturulmalıdır” faktörü alt boyutu değerlendirildiğinde belediye başkanlarının yaş ve eğitim, değişkenleri açısından anlamlı bir farklılık tespit edilirken; hizmet süresi ve belediye tipi değişkenleri açısından herhangi bir anlamlı farklılık tespit edilememiştir. Yaş gruplarındaki ayrışma 1. grup olan; 31-40 yaş grubundan diğer gruplara doğrudur. Bu yaş grubu 41-50 ve 51+ yaş grubundan ayrılmaktadır. 31-40 yaş grubu diğer yaş gruplarından daha düşük ortalamaya sahiptir. Belediye başkanlarının eğitim değişkenleri incelendiğinde lisans ve ön lisans grupları ayrılmaktadır. Bu gruplar diğer gruplara göre daha yüksek ortalamaya sahiptirler.

Spor özelinde değerlendirildiğinde belediye bünyelerinde spor çalışma grubu gibi oluşumların sağlanması merkezi otoriteyi, yerel idareyi ve sivil toplumu bir araya getirerek, spor hizmetlerine ilişkin sorunların, istek, ihtiyaç ve beklentilerin görüşülerek, sportif gelişimin sağlanmasına yönelik çalışmaların yapılabileceğini söyleyebiliriz. Özellikle sürece halkın dahil edilmesi ile doğru tespitlerin yapılması ve sporun gelişimi için atılacak adımların birlikte belirlenmesi oldukça önemlidir. Bu anlamda Doğu vd. (2013), mevcut belediye yönetimleri içerisinde yönetmek üzere daha farklı bir üst yapının oluşturulması gerektiğini ifade etmiştir.

Spesifik bir çalışma alanı olan sporun bağımsız bir çalışma grubu tarafından ele alınması, belediyelerin iş yükünü hafifleteceği gibi zaman zaman yoğun gündem nedeni ile sporun geri planda kalmasını da engelleyecektir. Ancak böyle bir yapılanmanın avantajları olmasına rağmen ülkemizde böyle bir yapılanmanın olmadığını ya da çok az olduğunu söyleyebiliriz. Zira Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı Beden Eğitimi, Spor ve İstanbul Olimpiyatları Özel İhtisas Komisyonu Raporunda yerel düzeyde spor organizasyonlarının ve hizmetlerinin üretilmesini sağlayacak, yerel kaynakların ve tesislerin kullanılması ve koordinasyonunu üstlenecek, yörenin tesis planlaması ve yatırım ihtiyaçlarını belirleyecek spor kurulu gibi bir yapı bulunmadığı ortaya konul-

muştur (Devlet Planlama Teşkilatı, 2000). Karacabey (2009-2011)’de yerel düzeyde spor organizasyonlarının ve hizmetlerinin yürütülmesini, yerel kaynakların ve tesislerin kullanılması ve koordinasyonunu üstlenecek, yörenin tesis planlaması ve yatırım ihtiyaçlarını belirleyecek “Spor Kurulu” gibi bir yapılanmanın olmadığına işaret etmektedir.

Özellikle beklenen fayda olgusunun artırılması ve uzmanlık gerektiren konuların derinlemesine incelenmesi ve uygulanması adına spor çalışma gruplarının oluşturulması sportif gelişimin önünü açacaktır. Kitle sporunun yaygınlaşması, halkın spora ulaşılabilirliğinin artırılması, mevcut tesis, araç ve gereçlerden daha fazla yararlanılması ve yeni tesislerin inşası gibi konuların bu çalışma grupların görüşülmesi spor hizmetlerinin işlerliğini artıracaktır. Uzmanlaşma ile birlikte kaynakların etkin ve verimli kullanımı gerçekleşecek, fiziksel ve sosyal fayda tüm topluma eşit bir şekilde dağılacaktır.

Öneriler

Katılımcıların demografisi incelendiğinde; tamamının erkek, 51 yaşın üzerinde, lisans düzeyinde eğitime sahip, 4-6 yıldır hizmet yapan, belediyelerde çalışan kişilerden oluştuğu görülmektedir.

- Faktör analizi sonucu 3 faktör ortaya çıkmıştır.
 4. Yerel yönetimler sporun gelişimi için gelir ve destek sağlamalıdır.
 5. Yerel yönetimler sporun gelişimi için etkinlikler düzenlemelidir.
 6. Özel spor çalışma grupları oluşturulmalıdır.
- Yaş, yerel yönetimler ölçekleri üzerinde etkili bir faktördür.
- Eğitim, Yerel yönetimler sporun gelişimi için etkinlikler düzenlemelidir ve Özel spor çalışma grupları oluşturulmalıdır görüşleri üzerinde etkili bir faktördür.
- Hizmet süresi, Yerel yönetimler sporun gelişimi için gelir ve destek sağlamalıdır ve Yerel yönetimler sporun gelişimi için etkinlikler düzenlemelidir görüşleri üzerinde etkili bir faktördür.

- Belediye tipi, Yerel yönetimler sporun gelişimi için gelir ve destek sağlamalıdır ve Yerel yönetimler sporun gelişimi için etkinlikler düzenlemelidir görüşleri üzerinde etkili bir faktördür.

Toplumsal gelişimin asli unsurlarından olan sporun ülkemizdeki gelişim seyrini etkileyecek kurumlardan birisi belediyelerdir. Belediyeler anayasal bir görevi yerine getirmekle birlikte günümüzde sosyal misyonlarının bir parçası olan spor hizmetlerinde verimliliğin de anahtarlarıdır. Dolayısı ile spor hizmetlerinde yerleşme eğilimlerinin de baş aktörleri olarak yer almaktadırlar. Bu bağlamda belediyeler, ülkemizde sportif gelişimin sağlanmasında, spora ilişkin fiziksel ve sosyal desteklerini artırmalı, kitle sporu hedefi ile toplumun her kesimine hitap edecek sportif etkinlikler düzenlemelidirler. Bağımsız gelir kalemleri ile spora, sporcuya ve spor kulüplerine destek olarak, amatör sporun ülke geneline yayılmasında rol model teşkil eden birimler olmalıdırlar. Ve bağımsız ve özel sportif yapılanmalara bünyelerinde yer vererek etkili ve verimli hizmet anlayışına değer katmalıdırlar.

Spor yönetiminin tepe kuruluşu olan Gençlik ve Spor Bakanlığı ile işbirliğine giderek yöresel istek, ihtiyaç ve beklentilerin merkezi idareye bildirilmesinde de aracı kurumlar olarak merkezi otorite ile işbirliğini artırmalıdırlar.

Spor özelinde uzmanlık gerektiren çalışmalar için belediye bünyelerinde birimler oluşturarak, iş bölümü ve paylaşımın yapılması hususunda istekli ve teşvik edici olmalıdırlar.

Yerelden ülke geneline yayılacak prensip ve ilkeler ile amatör spor, sporcu ve spor kulüplerine daima destek olarak özellikle spor kulüplerinin faaliyetleri için kaynak tahsisinde bulunmalıdırlar.

Küresel ölçekte meydana gelen gelişmelerin takipçisi olarak ülke sporunun restorasyonun da pay sahibi olmalı, toplumun her kesimine hitap eden sportif etkinlik, faaliyet ve müsabakalar düzenlemelidirler.

KAYNAKLAR

1. Alanya Belediyesi, Spor Müdürlüğü (n.d): <http://www.alanya.bel.tr/Birim/49/Spor-Mudurlugu>. (27.08.2014).
2. Antalya Büyükşehir Belediyesi, Spor Hizmetleri Şube Müdürlüğü, (n.d): <http://antalya.bel.tr/content.asp?MAINMENUID=2&MENUID=64&KID=101&LISTMN=17>. (27.08.2014).
3. Arslan E, Ünlü H, Çelebi M (2011): Yerel Yönetimlerin Spora Bakış Açılımları ile Spor Programlarının Sürdürülebilirliğinin İncelenmesi. (Balçova Belediyesi Örneği). 1. Uluslararası Spor Ekonomisi ve Yönetimi Kongresi Bildiriler Kitabı; Sayfa. 923-940.
4. Atalay A (2010): Kars Ardahan Ağrı Merkez-Yerel Yöneticilerinin Spor Hizmetlerine Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, Sayfa.128.
5. Ateş Y (2011): Mahalli İdarelerin Sporla İlgili İşlevleri ve Spor Kulüplerine Yardımları, Dış Denetim Dergisi, Sayfa. 254-259.
6. Aydın M (2009): “Sosyal Politika ve Yerel Yönetimler”, Yedirenk kitapları, İstanbul.
7. Çoban B, Devcioglu S (2006): Türkiye’deki Belediye Başkanlarının Spor Hizmetlerine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi. Gazi BESBD, XI(1), 1-8.
8. Devlet Planlama Teşkilatı (2000): Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, Beden Eğitimi, Spor ve İstanbul Olimpiyatları Özel İhtisas Komisyonu Raporu, DPT Yayınları, Ankara.
9. Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi, Spor Şube Müdürlüğü, (n.d): <http://www.diyarbakir-bld.gov.tr/departmentdetail.aspx?did=108>. (27.08.2014).
10. Doğu G, Kardaş NT, Atalı L (2013): Büyükşehir Belediyesi Spor Politikalarına Yönelik Hizmetlerin İncelenmesi (Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Örneği). KÜ. Sosyal Bilimler Dergisi, 25, 97-111.
11. Doğu G, Kesim Ü, Sivrikaya Ö (2002): Belediyelerin Sporla İlgili İşlevleri. Çağdaş Yerel Yönetimler, 11 (2), 89-106.
12. Erkiner K (2011): Açılış Konuşması Metni, Spor Kulüplerinin Yeniden Yapılandırılması Konferansı, 28 Mayıs 2011, İstanbul, Erişim:

- <http://www.sporhukuku.org/dosyalar/protokol.pdf>, Erişim Tarihi. 24.08.2014.
13. Görmez K, Ökmen M (2009): Yerel Yönetimlerin Güncel Sorunları. Küresel, Yerel Ve Bölgesel Perspektifler. Edt: Görmez K. Ökmen M. İstanbul: Beta Yayınları.
 14. Guthold R, Ono T, Strong KI, Chatteerji S, Morabia AM (2008): Worldwide Variability In Physical Inactivity: A 51- Country Survey. American Journal of Preventive Medicine, 34 (6), 486-494.
 15. Güngörmüş HA, Yılmaz B (2007): Milletvekillerinin Türk Sporunun Sorunlarına İlişkin Görüşleri. Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi, 11 (1), 39-57.
 16. Karacabey K (2009-2011): Spor Çalışma Grubu Raporu, Gaziantep Kent Konseyi. <http://www.gaziantepkentkonseyi.org.tr/dosyalar/belgeler/z3uqchea.pdf>. (22.08.2014).
 17. Karahüseyinoğlu MF, Arslan C, Ramazanoğlu F (2003): Elazığ Halkının Spora Karşı Eğiliminin İncelenmesi, Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları Dergisi, 2 (1), 71-74.
 18. Karataş Ö, Yücel AS, Karademir T, Karakaya YE (2011): Malatya'da Sporun Yaygınlaştırılması Açısından Spor Tesislerinin Yeterlilik Düzeyinin İncelenmesi, Hacettepe Journal of Sport Sciences, 22 (4), 154-163.
 19. Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, (n.d): Nazilli Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü Görev ve Çalışma Yönetmeliği, http://www.nazilli.bel.tr/UserFiles/mevzuat-yonetmelik-ler/Sosyal_%C4%B0%C5%9Fl.Y%C3%B6netmelik.pdf. (21.08.2014).
 20. Reilly T (2007): Management in Local Governments. Administration in Social Work, 31 (2), 49-66.
 21. Resmi Gazete, (2005, July, 3). 5393 Sayılı Belediye Kanunu. Erişim: <http://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k5393.html>, Erişim Tarihi: 17.08.2014.
 22. Shah A, Shah S (2006): The New Vision of Local Governance and The Evolving Roles of Local Governments. Edt: Shah A. Local Governance in Developing Countries. Hernon: World Bank Publications.
 23. Ulusoy A, Akdemir T (2012): Mahalli İdareler: Teori, Uygulama, Maliye. Seçkin Yayıncılık, Ankara.
 24. Yaman M, Ayan S, Arslan S (2004): Sporun Yaygınlaştırılması İçin Spor Tesisleri ve Uygulanan Politikaların İncelenmesi. Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi, 8 (1), 239-252.
 25. Yücel N, Yücel A, Atlı Y (2012): Belediyelerin Sunduğu Hizmetlerde Vatandaş Memnuniyeti. Elazığ Belediyesi Örneği. Electronic Journal of Vocational Colleges, pp.31-41.
 26. Yüzgenç AA (2010): Yerel Yönetimlerin Sunduğu Spor Hizmetlerin Hizmet Kalitesi, Ankara İli Örneği, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Sayfa. 93.